

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi sosiaalihuollon ammatillisen henkilöstön kelpoisuusvaatimuksista annetun lain kumoamisesta ja eräksi siihen liittyviksi laeiksi

Asia

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi sosiaalihuollon ammatillisen henkilöstön kelpoisuusvaatimuksista annetun lain kumoamisesta ja eräksi siihen liittyviksi laeiksi (HE 14/2016 vp).

Valiokuntakäsittely

Valiokunnan mietintö: Sosiaali- ja terveystieteiden valiokunta (StVM 3/2016 vp).

Päätös

Eduskunta on hyväksynyt seuraavat lait:

Laki

sosiaalihuollon ammatillisen henkilöstön kelpoisuusvaatimuksista annetun lain kumoamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 §

Tällä lailla kumotaan sosiaalihuollon ammatillisen henkilöstön kelpoisuusvaatimuksista annettu laki (272/2005).

2 §

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Tällä lailla kumotun lain soveltamisesta lasten päivähoidon henkilöstön kelpoisuusvaatimuksiin säädetään varhaiskasvatuslain (36/1973) 4 a §:ssä.

Eduskunnan vastaus EV 26/2016 vp

Laki

sosiaalihuoltolain 10 §:n kumoamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 §

Tällä lailla kumotaan sosiaalihuoltolain (710/1982) 10 §, sellaisena kuin se on laeissa 736/1992, 813/2000 ja 938/2005.

2 §

Tämä laki tulee voimaan päivänä _____ kuuta 20 _____.

Laki

sosiaalihuollon ammattihenkilöistä annetun lain 11 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

lisätään sosiaalihuollon ammattihenkilöistä annetun lain (817/2015) 11 §:ään uusi 4 momentti seuraavasti:

11 §

Euroopan unioniin tai Euroopan talousalueeseen kuulumattomassa valtiossa koulutuksen saanut

— — — — —
Mitä tässä pykälässä säädetään, koskee myös EU- tai ETA-alueen ulkopuolisen valtion kansalaisen muussa EU- tai ETA-maassa kuin Suomessa suorittaman koulutuksen perusteella myönnettävää oikeutta harjoittaa Suomessa 7 tai 8 §:ssä tarkoitettua ammattia tai oikeutta käyttää valtioneuvoston asetuksella säädettyä nimikesuojatun ammattihenkilön ammattinimikettä.

Tämä laki tulee voimaan päivänä _____ kuuta 20 _____.

Laki

sosiaalihuollon asiakkaan asemasta ja oikeuksista annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
lisätään sosiaalihuollon asiakkaan asemasta ja oikeuksista annettuun lakiin (812/2000) uusi
24 a § seuraavasti:

5 luku

Muistutus ja sosiaaliasiamies

24 a §

Sosiaaliasiamiehen kelpoisuus

Kelpoinen sosiaaliasiamiehen tehtävään on sosiaalityöntekijä tai henkilö, jolla on tehtävään soveltuva ylempi korkeakoulututkinto ja alan tuntemus.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä _____ kuuta 20 _____.

Laki

ulkomaalaislain 122 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan ulkomaalaislain (301/2004) 122 §:n 1 momentin 3 kohta, sellaisena kuin se on lais-
sa 813/2015, seuraavasti:

122 §

Lapsen säilöön ottaminen

Edellytyksenä lapsen säilöön ottamiselle on, että:

3) sosiaalihuollosta vastaavan toimielimen määräämälle virkasuhteessa olevalle sosiaalityön-
tekijälle on varattu tilaisuus tulla kuulluksi.

Eduskunnan vastaus EV 26/2016 vp

Tämä laki tulee voimaan päivänä _____ kuuta 20 _____.

Laki

sosiaalihuoltolain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan sosiaalihuoltolain (1301/2014) 3 §:n 1 kohta, 27 §:n 3 momentti, 36 §:n 5 momentti, 42 §:n 2 momentti ja 46 §:n 1 momentti sekä
lisätään lakiin uusi 27 a, 46 a ja 49 a § seuraavasti:

3 §

Määritelmät

Tässä laissa tarkoitetaan:

1) *sosiaalipalveluilla* kunnallisia sosiaalipalveluja ja niihin sisältyviä tukipalveluja sekä muita toimia, joilla sosiaalihuollon ammattihenkilöt ja muu asiakastyöhön osallistuva henkilöstö edistävät ja ylläpitävät yksilön, perheen ja yhteisön toimintakykyä, sosiaalista hyvinvointia, turvallisuutta ja osallisuutta;

27 §

Lapsen ja vanhemman välisten tapaamisten valvonta

Valvoja voi päättää, että tapaamista ei aloiteta tai vaihtoa ei suoriteta, tai keskeyttää tapaamisen, jos se on välttämätöntä lapsen edun vuoksi. Valvojan on annettava toimivaltaiselle lastenvalvojalle kirjallinen selvitys keskeyttämistään tai muusta syystä toteutumatta jääneistä sovituista tapaamisista. Valvojalla on oltava tehtävään soveltuva ammattitutkinto tai muu soveltuva koulutus.

27 a §

Lastenvalvoja

Lastenvalvojan tehtävässä voi toimia sosiaalityöntekijä tai henkilö, jolla on muu tehtävään soveltuva ylempi korkeakoulututkinto.

Mitä 1 momentissa on säädetty, koskee myös henkilöä, jonka tehtäviin kuuluu vastata lapsen huollosta ja tapaamisoikeudesta annetun lain 8 §:ssä tai lapsen elatuksesta annetun lain 8 §:ssä tarkoitettujen sopimusten valmistelusta.

Eduskunnan vastaus EV 26/2016 vp

36 §

Palvelutarpeen arviointi

Palvelutarpeen arvioinnista vastaa palvelutarpeen arvioimisen kannalta tarkoituksenmukainen sosiaalihuollon ammattihenkilöistä annetun lain (817/2015) 3 §:ssä tarkoitettu sosiaalihuollon ammattihenkilö, jollei muualla laissa toisin säädetä. Erityistä tukea tarvitsevien lasten ja muiden erityistä tukea tarvitsevien henkilöiden palvelutarpeen arvioinnin tekemisestä vastaa virkasuhteessa oleva sosiaalityöntekijä.

42 §

Omatyöntekijä

Erityistä tukea tarvitsevan lapsen tai muun erityistä tukea tarvitsevan henkilön omatyöntekijän tai hänen kanssaan asiakastyötä tekevän työntekijän on oltava sosiaalihuollon ammattihenkilöistä annetussa laissa tarkoitettu sosiaalityöntekijä.

46 §

Hoidon ja huolenpidon turvaavat päätökset

Omatyöntekijän kanssa asiakastyötä tekevän virkasuhteessa olevan sosiaalityöntekijän on tehtävä päätös niistä sosiaalipalveluista, joilla yhdessä turvataan 12 ja 13 §:n mukaisesti erityistä tukea tarvitsevan lapsen tai erityistä tukea tarvitsevan muun asiakkaan välttämätön huolenpito ja toimeentulo sekä terveys ja kehitys, jos menettely on asiakkaan edun mukainen.

4 luku

Sosiaalihuollon toteuttaminen

46 a §

Sosiaalihuollon johtaminen

Sosiaalihuollon tai sosiaali- ja terveydenhuollon pääasiassa hallinnollisissa johtotehtävissä voi toimia sosiaalityöntekijä tai henkilö, jolla on tehtävään soveltuva ylempi korkeakoulututkinto ja alan tuntemus sekä niiden lisäksi riittävä johtamistaito.

Sosiaalityön ammatillisesta johtamisesta säädetään sosiaalihuollon ammattihenkilöistä annetun lain 9 §:ssä.

Eduskunnan vastaus EV 26/2016 vp

Muissa asiakastyön ohjausta sisältävissä sosiaalihuollon johtotehtävissä voi toimia henkilö, jolla on tehtävään soveltuva korkeakoulututkinto, alan tuntemus sekä riittävä johtamistaito.

5 luku

Palvelujen laadun varmistaminen

49 a §

Henkilöstö

Sosiaalihuollon toimeenpanoon kuuluvia tehtäviä varten kunnan käytettävissä tulee olla riittävästi sosiaalihuollon ammattihenkilöitä sekä muuta asiakastyöhön osallistuvaa henkilöstöä.

Jokaisen kunnan käytettävissä tulee olla asiakastyöhön osallistuvan virkasuhteisen sosiaalityöntekijän palveluja.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä _____ kuuta 20 _____ .

Laki

lapsen huollosta ja tapaamisoikeudesta annetun lain 17 c §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan lapsen huollosta ja tapaamisoikeudesta annetun lain (361/1983) 17 c §, sellaisena kuin se on laissa 315/2014, seuraavasti:

17 c §

Asiantuntija-avustajan pätevyysvaatimukset

Asiantuntija-avustajalla tulee olla Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontaviraston terveydenhuollon ammattihenkilöistä annetun lain (559/1994) nojalla myöntämä oikeus harjoittaa laillistettuna ammattihenkilönä psykologin tai lastenpsykiatrin ammattia taikka sosiaalihuollon ammattihenkilöistä annetun lain (817/2015) nojalla myöntämä oikeus harjoittaa laillistettuna ammattihenkilönä sosiaalityöntekijän ammattia tai muu soveltuva ylempi korkeakoulututkinto. Lisäksi asiantuntija-avustajalla tulee olla tehtävän hoitamisessa edellytettävä täydennys- ja lisäkoulutus sekä kokemusta työskentelystä eroperheiden kanssa.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä _____ kuuta 20 _____ .

Laki

ikäntyneen väestön toimintakyvyn tukemisesta sekä iäkkäiden sosiaali- ja terveyspalveluista annetun lain 15 ja 17 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan ikääntyneen väestön toimintakyvyn tukemisesta sekä iäkkäiden sosiaali- ja terveyspalveluista annetun lain (980/2012) 15 §:n 1 momentti ja 17 §:n 3 momentti seuraavasti:

15 §

Palveluntarpeiden selvittäminen

Kunta vastaa siitä, että iäkkään henkilön sosiaali- ja terveydenhuollon sekä muiden hänen hyvinvointiaan, terveyttään, toimintakykyään ja itsenäistä suoriutumistaan tukevien palvelujen tarve selvitetään kokonaisvaltaisesti yhdessä iäkkään henkilön ja tarvittaessa hänen omaisensa, läheisensä tai hänelle määrätyn edunvalvojan kanssa. Palveluntarpeiden selvittämisestä vastaa iäkkään henkilön tarpeiden kannalta tarkoituksenmukainen sosiaalihuollon ammattihenkilöistä annetun lain (817/2015) 3 §:ssä tai terveydenhuollon ammattihenkilöistä annetun lain (559/1994) 2 §:ssä tarkoitettu ammattihenkilö, jolla on laaja-alaista asiantuntemusta. Palveluntarpeiden selvittämisestä vastaavan työntekijän on toimittava iäkkään henkilön tarpeita vastaavasti yhteistyössä muiden tämän lain 10 §:ssä tarkoitettujen asiantuntijoiden kanssa.

17 §

Vastuutyöntekijä

Vastuutyöntekijän on oltava iäkkään henkilön palvelukokonaisuuden kannalta tarkoituksenmukainen sosiaalihuollon ammattihenkilöistä annetun lain 3 §:ssä tai terveydenhuollon ammattihenkilöistä annetun lain 2 §:ssä tarkoitettu ammattihenkilö.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Eduskunnan vastaus EV 26/2016 vp

Laki

adoptiolain 22 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan adoptiolain (22/2012) 22 §:n 2 momentti seuraavasti:

22 §

Adoptioneuvonnan antajat

Adoptioneuvonnan antamisesta huolehtivan viranhaltijan tai työntekijän on oltava sosiaali-
huollon ammattihenkilöistä annetussa laissa (817/2015) tarkoitettu sosiaalityöntekijä. Hänen on
lisäksi oltava perehtynyt adoptioasioihin.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä _____ kuuta 20 ____.

Laki

yksityisistä sosiaalipalveluista annetun lain 4 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan yksityisistä sosiaalipalveluista annetun lain (922/2011) 4 §:n 2 ja 3 momentti, sel-
laisena kuin niistä on 3 momentti laissa 268/2015, seuraavasti:

4 §

Toimintaedellytykset

Henkilöstön lukumäärän tulee olla riittävä palvelujen tarpeeseen ja asiakkaiden lukumäärään
nähdén. Sosiaalihuollon ammattihenkilöiden ammatissa toimimisesta säädetään sosiaalihuollon
ammattihenkilöistä annetussa laissa (817/2015). Muulla henkilöstöllä tulee olla soveltuva alan
koulutus. Sosiaalipalvelujen johtamisesta on voimassa mitä sosiaalihuoltolain 46 a §:ssä sääde-
tään.

Henkilöstön mitoituksesta ja kelpoisuusvaatimuksista säädetään perhekodin osalta perhehoi-
tolain (263/2015) 6, 8 ja 9 §:ssä ja päivähoidon osalta varhaiskasvatuslain (36/1973) 5 §:ssä. Las-
tensuojelun laitoshuollon henkilöstön vähimmäismäärästä säädetään lastensuojelulain (417/
2007) 59 §:ssä ja kelpoisuusvaatimuksista mainitun lain 60 §:ssä.

Eduskunnan vastaus EV 26/2016 vp

Tämä laki tulee voimaan päivänä _____
kuuta 20 .

Laki

lastensuojelulain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan lastensuojelulain (417/2007) 13 §:n 1 ja 2 momentti, 13 b §, 27 a §:n 1 momentti ja 60 §, sellaisina kuin niistä ovat 13 §:n 1 ja 2 momentti ja 13 b § laissa 88/2010 sekä 27 a §:n 1 momentti laissa 598/2013, seuraavasti:

13 §

Lastensuojelutoimenpiteistä päättävä viranhaltija

Sosiaalihuollosta vastaavan toimielimen määräämä virkasuhteessa oleva sosiaalityöntekijä käyttää päätöksentekovaltaa asioissa, jotka koskevat 38 §:n 1 momentissa tarkoitettua kiireellistä sijoitusta ja 39 §:n 1 momentissa tarkoitettua kiireellisen sijoituksen lopettamista.

Kunnan johtosäännön mukaan määräytyvä sosiaalihuollon johtava viranhaltija, joka täyttää sosiaalihuoltolain (1301/2014) 46 a §:n 1 momentissa säädetyt vaatimukset tai johtavan viranhaltijan määräämä muu virkasuhteessa oleva sosiaalityöntekijä tekee päätöksen asioissa, jotka koskevat tämän lain 38 §:n 3 momentissa tarkoitettua kiireellisen sijoituksen jatkamista, 43 §:n 1 momentissa tarkoitettua huostaanottoa ja siihen liittyvää sijaishuoltoa, 43 §:n 3 momentissa tarkoitettua huostaanoton tai kiireellisen sijoituksen aikana tehtävää sijaishuoltopaikan muuttamista ja 47 §:ssä tarkoitettua huostassapidon lopettamista. Johtava viranhaltija tai hänen määräämänsä viranhaltija tekee myös 28 §:ssä tarkoitetun lapsen tutkimusta ja 43 §:n 2 momentissa tarkoitettua huostaanottoa ja siihen liittyvää sijaishuoltoa koskevan hakemuksen.

13 b §

Lapsen asioista vastaava sosiaalityöntekijä

Lastensuojelun asiakkaana olevalle lapselle on nimettävä hänen asioistaan vastaava sosiaalityöntekijä (*lapsen asioista vastaava sosiaalityöntekijä*), jonka tulee olla sosiaalihuollon ammattihenkilöistä annetussa laissa (817/2015) tarkoitettu sosiaalihuollon ammattihenkilö.

Eduskunnan vastaus EV 26/2016 vp

27 a §

Määräaikojen noudattamisen seuranta

Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen tulee pyytää kunnilta tai kuntayhtymiltä kaksi kertaa kalenterivuodessa tämän lain 26 §:n 5 momentissa ja sosiaalihuoltolain 36 §:n 3 momentissa säädettyjen määräaikojen toteutumisen ja valvonnan kannalta välttämättömät tiedot. Tiedot eivät saa sisältää yksittäistä henkilöä koskevia tunnistetietoja.

60 §

Henkilöstö

Lastensuojelulaitoksessa on oltava lasten ja nuorten tarvitsemaan hoitoon ja kasvatukseen nähdyn riittävä määrä sosiaalihuollon ammattihenkilöistä annetun lain 3 §:ssä tarkoitettuja sosiaalihuollon ammattihenkilöitä sekä muuta henkilöstöä.

Laitoksen hoito- ja kasvatustehtävistä vastaavan johtajan tulee täyttää sosiaalihuoltolain 46 a §:n 3 momentissa säädetyt edellytykset.

Hoito- ja kasvatustehtävissä olevan henkilöstön henkilöstörakenteessa on otettava huomioon toimintayksikön asiakaskunnan erityistarpeet ja toiminnan luonne.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä _____ kuuta 20 _____.

Laki

toimeentulotuesta annetun lain 14 a §:n väliaikaisesta muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan toimeentulotuesta annetun lain (1412/1997) 14 a §:n 4 momentti väliaikaisesti, sellaisena kuin se on laissa 1202/2007, seuraavasti:

14 a §

Toimeentulotukiasian käsittely

Toimeentulotukiasiakkaalle tulee järjestää mahdollisuus keskustella henkilökohtaisesti sosiaalitoimintayksikön tai sosionomin kanssa viimeistään seitsemäntenä arkipäivänä sen jälkeen kun asiakas on tätä pyytänyt.

Eduskunnan vastaus EV 26/2016 vp

Tämä laki tulee voimaan päivänä _____ kuuta 20 ja on voimassa vuoden 2016 loppuun.

Laki

toimeentulotuesta annetun lain muuttamisesta annetun lain 14 e §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan toimeentulotuesta annetun lain muuttamisesta annetun lain (815/2015) 14 e § seuraavasti:

14 e §

Toimeentulotukiasiakkaan oikeus henkilökohtaiseen keskusteluun

Toimeentulotukiasiakkaalle tulee järjestää mahdollisuus keskustella henkilökohtaisesti kunnan sosiaalityöntekijän tai sosionomin taikka perustoimeentulotuen myöntämisen osalta Kansaneläkelaitoksen toimihenkilön kanssa viimeistään seitsemäntenä arkipäivänä sen jälkeen, kun asiakas on tätä pyytänyt kunnalta tai perustoimeentulotukeen liittyvän asian osalta Kansaneläkelaitokselta. Kun kunta tai Kansaneläkelaitos käsittelee toimeentulotukea koskevaa asiaa, sen tulee tiedottaa toimeentulotukiasiakkaalle edellä mainitusta oikeudesta henkilökohtaiseen keskusteluun ja tarvittaessa neuvoa asiakasta tämän oikeuden käyttämisessä.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 2017.

Laki

sosiaalihuollon asiakasasiakirjoista annetun lain 4 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan sosiaalihuollon asiakasasiakirjoista annetun lain (254/2015) 4 §:n 1 momentti seuraavasti:

Eduskunnan vastaus EV 26/2016 vp

4 §

Asiakastietojen kirjaaminen

Sosiaalihuollon ammattihenkilöt sekä muu asiakastyöhön osallistuva henkilöstö ovat velvollisia kirjaamaan sosiaalihuollon järjestämisen, suunnittelun, toteuttamisen, seurannan ja valvonnan kannalta tarpeelliset ja riittävät tiedot määrämuotoisina asiakirjoina ja tallettamaan ne 5 §:n mukaisesti.

Tämä laki tulee voimaan päivänä _____
kuuta 20 _____.

Helsingissä 30.3.2016

Eduskunnan puolesta

puhemies

pääsihteeri